

פרשת אֶחָרֵי מוֹת — הסכנה שבִּהְרָגֵל

בתחילת הפרשה נאמר: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה: דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אֶחֱיֶיךָ, וְאֵל יִבְאָה בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרֹכֶת" (טז ב). נאסר על אהרן להיכנס חופשי לקודש הקודשים. רק ביום כיפור הוא נכנס לאחר הכנות מיוחדות. רש"י מפרש הטעם לכך: לפי שגילויי שכינתו שם, ייזהר שלא יהיה רגיל לבוא. וצריך להבין טעם זה. למה גילויי שכינה הוא סיבה להתרחקות? מדוע שאהרן לא יבוא תמיד לקודש הקודשים כדי להיות קרוב לשכינה? עונה על כך ר' יצחק אברבנאל: "שהדברים הנראים פעמים רבות, יתבזו בעיני הרואה אותם". בדומה לכך כותב היעב"ץ, רבי יעקב עמדין, בפירושו למסכת אבות (ד א): נאמר בספר יחזקאל (מו, ט) שהנכנס למקדש מהשער הצפוני יצא מהמקדש מהשער הדרומי, ומי שנכנס מהשער הדרומי יצא מהשער הצפוני: "לא ישוב דְרָךְ הַשַּׁעַר אֲשֶׁר בָּא בוֹ". מסביר רבי יעקב עמדין שמי שיצא באותו שער שדרכו הוא נכנס, לא תהיה לו אותה התרגשות מהמקום כאשר הוא יצא, כי בשער הזה הוא כבר עבר היום כשנכנס. למדנו מדבריהם שכדי להגביר את רגשות ההתפעלות וההתרגשות מהמקדש, יש להימנע משגרה שוחקת.

תופעה זו מצאנו גם בַּמִּן. הַמִּן ירד במדבר כל יום, וכשהתרגלו לנס מופלא זה התחילו להתאונן ואמרו: "נַפְשֵׁנוּ קָצָה בְּלִקְחֵם הַקֶּלֶקֶל" (במדבר כא, ה), הִהְרָגֵל הוּא מְכֻשׁוֹל בְּעִבּוּדַת ה'.

על כך התריע גם הנביא ישעיהו (כט יג): "יַעַן כִּי נִגְשׂ הַעַם הַזֶּה, בְּפִיו וּבִשְׂפָתָיו כְּבֹדוֹנִי, וְלִבּוֹ רִסַק מִמְּנִי, וְתָהִי יִרְאָתָם אֹתִי מִצְנוֹת אֲנָשִׁים מְלֻמְדָה". ישעיהו מוכיח את עם ישראל שעובדים את ה' מתוך הִרְגֵל בלבד, ולכן עבודת ה' שלהם היא עבודה חיצונית מן השפה ולחוץ בלי התלהבות וכלי כוונת הלב.

בכל בוקר אנו מתפללים שנקנה הִרְגֵלִים טובים: "שתרגילנו בתורתך", אבל הִרְגֵל יכול גם לגרום לביטול תורה. במסכת נדרים (ג.) מסופר על רבי עקיבא שאחרי שתים עשרה שנות לימוד חזר לביתו. בעודו עומד מחוץ לביתו הוא שמע רשע אחד מטיף לאשתו: "איזה בעל רע יש לך! אבא שלך, כלבא שבוע, צדק כשהתנגד לנישואיך עם עקיבא הרועה. כל כך הרבה שנים שהוא נטש אותך".

ענתה לו אשתו של רבי עקיבא: "אם בעלי היה מקשיב לעצתי, הוא היה ממשיך ללמוד תורה עוד שתים עשרה שנים!" כששמע את זה רבי עקיבא אמר: "הואיל ואשתי נתנה לי רשות, אחזור בחזרה ואלמד עוד שתים עשרה שנה".

חזר רבי עקיבא מייד לבית המדרש, ואפילו לא נכנס לביתו להגיד שלום לאשתו. רק לאחר עשרים וארבע שנים שב הבייתה עם עשרות אלפי תלמידיו.

נשאלת השאלה: מדוע פעל כך רבי עקיבא? וכי לא היה ראוי שייכנס, ולפחות יאמר "שלום אשתי היקרה, אני עושה את רצונך והולך שוב ללמוד תורה"?!
התשובה על כך היא, שאם היה נכנס רבי עקיבא לביתו להגיד שלום, הייתה אשתו שואלת מה עבר עליו כל השנים שהוא נעדר מהבית, והוא היה מתחיל לספר איך התקדם בלימוד תורה, ושהוא כבר מלמד תורה לאלפי תלמידים, ואחר כך היה אוכל קצת וישן קצת, ואט אט היו מתרגלים לכך שהוא בבית, ואז היה הרבה יותר קשה לצאת שוב למקום לימודו. לכן כדי שלא להתרגל, הוא לא נכנס לביתו אלא חזר מייד לבית המדרש.

ימי ספירת העומר, הימים שבין פסח לשבועות. הם ימי הכנה למתן תורה. כדי שימים אלה לא יעברו עלינו בלי התבוננות ושימת לב, אנו סופרים כל יום ספירה חדשה, ובכך מעוררים אותנו בכל יום מחדש להתקדם בעבודת ה', ולהגיע לחג השבועות בשמחה ובטוב לבב.
יהי רצון שנזכה להתחדש בכל יום בעבודת ה', וה' יחדש ימינו כימי עולם וכשנים קדמוניות.